অধ্যায় ৬ ঃ উপনিবেশিক সীমান্ত নীতি

অধ্যায় গাঁথনি

৬.১ উদ্দেশ্য
৬.২ পৰিচয়
৬.৩ উপনিবেশিক সীমান্ত নীতি
৬.৪ গাৰো পাহাৰৰ প্ৰতি সীমান্ত নীতি
৬.৫ লুচাই পাহাৰৰ প্ৰতি সীমান্ত নীতি
৬.৬ নগা পাহাৰৰ প্ৰতি সীমান্ত নীতি
৬.৭ সুদূৰৰ আভ্যন্তৰীণ পৰিসীমাৰ জনজাতিসকলৰ লগত সম্পৰ্ক
৬.৮ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ
৬.৯ অধিক জানিবলৈ
৬.১০ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান
৬.১১ আৰ্হি প্ৰশ্ন

৬.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি -

- উপনিবেশিক সীমান্ত নীতিৰ বিষয়ে জানিব পাৰিব
- গাৰো, লুচাই আৰু নগা পাহাৰৰ প্ৰতি বৃটিছৰ সীমান্ত নীতিৰ বৰ্ণনা কৰিব
- সুদূৰৰ আভ্যন্তৰীণ পৰিসীমাৰ জনজাতিসকলৰ লগত সম্পৰ্কৰ আলোচনা কৰিব।

৬.২ পৰিচয়

বৃটিছৰ দ্বাৰা অসমত ৰাজনৈতিক মীমাংসা ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ (১৮২৬) জৰিয়তে আৰম্ভ কৰা হৈছিল। ১৯২৮ চনত বৃটিছে নামনি অসম অধিগ্ৰহণ কৰিছিল আৰু সমগ্ৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা বশ কৰিবলৈ ব্যৱস্থা লৈছিল। ঊনবিংশ শতিকাৰ শেষৰ ফালে বৃটিছে এক অঞ্চলত প্ৰবেশ কৰিছিল। যি দেশৰ বাকী অঞ্চলৰ পৰা ব্যৱহাৰিকভাৱে দূৰৱৰ্তী আছিল আৰু তেওঁলোকে লুচাই পাহাৰ, নগা পাহাৰ, গাৰো পাহাৰ আৰু সন্নিহিত ঠাইবোৰ নিজৰ অধীনলৈ আনিছিল।

৬.৩ উপনিবেশিক সীমান্ত নীতি

অসমৰ অধিগ্ৰহণে বৃটিছক উত্তৰ-পূব ভাৰতত বসবাস কৰা বিভিন্ন জনজাতিসকলৰ লগত সংস্পৰ্শলৈ আনিছিল। ১৯ শতিকাৰ ইংগ-জনজাতি সম্পৰ্ক বহু ধাৰাৰ জৰিয়তে আহিছিল। আৰম্ভণিতে বৃটিছ ভাৰতৰ উত্তৰ-পূব সীমান্তত বসবাস কৰা জনজাতিসকলৰ লগত সম্পৰ্কত

আহিবলৈ অনিচ্ছুক নাছিল আৰু সীমাত শান্তি আৰু সার্বভৌমত্ব বর্তাই ৰখা বাবে যিমান পৰিমাণৰ নিয়ন্ত্রণ প্রয়োজন, তাক প্রয়োগ কৰিবলৈ পচন্দ কৰিছিল। জনজাতি লোকসকল সদায় তেওঁলোকৰ বহু পুৰণি ৰীতি আৰু পৰম্পৰা লৈ স্বাধীন হৈছিল। তেওঁলোকে জাতি সম্বন্ধীয়, ৰাজনৈতিক আৰু অর্থনৈতিক জীৱন নির্ধাৰণ কৰিছিল আৰু তেওঁলোকে কোনো হস্তক্ষেপ লৈ বিৰূপ আছিল। সেইবাবে বৃটিছ নীতি বহল অর্থত এক অহস্তক্ষেপ আছিল। সি যি নহওঁক তেওঁলোকে ব্যৱসায়ক উদগনি দিছিল যেতিয়ালৈকে জনজাতিসকল শান্তিপূর্ণ হৈ আছিল। বৃটিছ সীমান্তৰ ক্রমাগত সম্প্রসাৰণে অপৰিবর্তিত জনজাতিসকলৰ লগত ওচৰ চপাই আনিছিল। বিভিন্ন কাৰণৰ বাবে তেওঁলোকৰ আগৰ নীতিৰ বিপৰীতমুখী কৰাৰ প্রয়োজন হৈ পৰিছিল আৰু এক সক্রিয় হস্তক্ষেপ নীতি অনুসৰণ কৰিছিল। দীঘলীয়া সময়ৰ অহস্তক্ষেপ নীতিৰ পৰোক্ষ নিয়ন্ত্রণ ক্রমশ পৰিত্যাগ কৰি আৰু পৰিণতিত শতিকাৰ শেষত প্রত্যক্ষ নিয়ন্ত্রণলৈ পৰিৱর্তি হৈছিল।

পাহাৰীয়া অঞ্চলত চাহ ৰোপণৰ সম্প্রসাৰণ বৃটিছৰ আচাৰণৰ পৰিৱর্তনৰ এক গুৰুত্বপূর্ণ কাৰক আছিল। আৰম্ভণিতে চৰকাৰে পাহাৰত অভিযানৰ সমস্যাৰ বোধগম্য কৰিছিল। তাৰোপৰি জনজাতিলোকৰ তীব্র যোদ্ধা হিচাপে জনা গৈছিল। তদুপৰি চৰকাৰে অনুভৱ কৰিছিল যে পাহাৰীয়া অঞ্চলৰ নগৰ পৰিমাণৰ অর্থনৈতিক সম্ভাৱনা আছে আৰু এই অঞ্চলত যিকোনো ধৰণৰ অর্থ প্রয়োগ ফলাফলহীন হ'ব। সেয়ে ঊনবিংশ শতিকাৰ ষষ্ঠ দশকলৈ বৃটিছৰ নীতি এনে ধৰণৰ বিবেচনাৰ দ্বাৰা প্রভাৱান্বিত হৈছিল। ভাইচৰত যেনে ডেলহাউচিৰ দ্বাৰা অনুসৰণ কৰা সামূহিক সম্প্রসাৰণবাদী নীতিয়ে এই ক্ষেত্রত সাক্ষ্য দিয়ে।

বৃটিছ সীমান্তৰ সম্প্রসাৰণৰ ফলস্বৰূপে জনজাতি লোকসকলৰ দ্বাৰা চাহ বাগিচাত সঘটনাই লুটপাতৰ আক্রমণ চলিছিল। ১৮৬০ আৰু ১৮৭০ পৰা অসমত ৰোপণৰ প্রক্রিয়া বহু শক্তিশালী হৈ পৰিছিল। বহু ক্ষেত্রত এনেধৰণৰ হেঁচাৰ বাবে চৰকাৰে ভাৰত উত্তৰ-পূব সীমান্তৰ পাহাৰৰ জনজাতিসকলৰ প্রতি এক সীমান্ত নীতি অনুসৰণ কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত কৰিছিল।

৬.৪ গাৰো পাহাৰৰ প্রতি সীমান্ত নীতি

গাৰোসকলে পাহাৰৰ অভ্যন্তৰত বসবাস কৰিছিল। গৰো জনজাতিসকলৰ বহু ফৈদ পূব বংগ আৰু খার্চী পাহাৰৰ মাজৰ সমভূমিত বসবাস কৰিছিল। এই অঞ্চলত কৰিয়াবাৰি, কালোমালোপূনা, হাবৰাঘাট, মেচপাৰা চেৰপূৰ-চুচউ আৰু বিজনী খাত আছিল। চৌধুৰী আৰু ৰাজা, খ্যাত-পামৰ জমিদাৰ, গাৰোসকলৰপৰা ৰাজহ সংগ্রহ কৰা আৰু সেই অঞ্চলত আইন-কানুন নিয়ন্ত্রণ কৰাৰ বাবে দায়ী আছিল। কিন্তু এই জমিদাৰসকলে গাৰোসকলৰ ওপৰত বেচি গুৰুত্ব দিয়া নাছিল আৰু তেওঁলোকে নিয়মিতভাৱে সমভূমিত আক্রমণ চলাইছিল। তেনে সময়তে এক পাহাৰত কপাহ এক গুৰুত্বপূর্ণ ব্যৱসায়িক সামগ্রী হৈ পৰে, যিয়ে জমিদাৰসকলৰ তেওঁলোকৰ অঞ্চলত একাধিপত্য প্রতিষ্ঠা কৰিবলৈ বাধ্য কৰাইছিল। পৰৱর্তী চেষ্টাবোৰ এই অনুযায়ী কৰা হৈছিল আৰু পাহাৰীয়াসকলেও সমভূমি অঞ্চলত প্রত্যাক্রমণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। ইয়ে সীমান্ত অঞ্চলত বেমেজালিৰ সৃষ্টি কৰিছিল। কোম্পানীয়ে গাৰো পাহাৰৰ ওপৰত প্রত্যক্ষ নিয়মৰ

প্রয়োগ কৰিবলৈ বিচাৰিছিল।

১৮১৬ চনত ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীয়ে, ৰংপুৰ জিলাৰ অংশ হিচাপে গাৰো পাহাৰৰ প্রশাসনীয় দায়িত্ব গ্রহণ কৰে। গাৰোসকলক তিনিটা ভাগত ভাগ কৰিছিল— জমিদাৰী গাৰো (যিসকলে পূবৰ জমিদাৰৰ সম্পত্তিৰ ভিতৰত বসবাস কৰিছিল), কৰতলীয়া গাৰোসকল (যিসকলে চৰকাৰৰ বছৰেকীয়া কৰৰ কর্তৃত্ব স্বীকাৰ কৰিছিল) আৰু স্বাধীন গাৰোসকল।

বংগ আইন এই অঞ্চলত কার্যকৰীকৰণ কৰা হৈছিল। কিন্তু ডেভিদ স্কটে অনুভৱ কৰিছিল যে ই এই অঞ্চলৰ বাবে অপ্রয়োজনীয়। স্কটে গোৱালপাৰা, ধুবুৰী আৰু কৰিয়াৰ সামৰি এক অসামৰিক আয়ুক্ত সৃষ্টি কৰাৰ বাবে অনুমোদন জনাইছিল। এই ধাৰণা জমিদাৰসকলৰ মধ্যস্থতা নকৰাকৈ সকলো গাৰোক বৃটিছৰ প্রত্যক্ষ নিয়ন্ত্রণৰ অধীনলৈ অনাৰ বাবে আছিল। স্কটৰ প্রস্তাৱৰ লগতে বংগ আইনক ১৮২২ চনৰ দশম আইনৰ দ্বাৰা পুনৰ প্রতিস্থাপিত কৰা হৈছিল। কিন্তু উত্তৰ-পূব সীমান্ত গর্ভণৰ জেনেৰেলৰ প্রতিনিধি হিচাপে নিযুক্তিৰ লগতে আক্রমণৰ আৰম্ভণি আৰু গাৰো সমস্যাৰ হৈছিল।

বৃটিছৰ অসম অধিগ্রহণৰ পিছত পুনৰ আক্রমণৰ লুটপাত আৰম্ভ হৈছিল। যদিও বৃটিছে দমনমূলক ব্যৱস্থা লৈছিল, কিন্তু সচাৰচৰ এই নীতি আপোচমূলক আছিল। কিন্তু পুনৰ আক্রমণ আৰু হত্যা গাৰো পাহাৰত আৰম্ভ হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে লর্ড ডেলহাউচিয়ে গভর্ণৰ জেনেৰেলে গাৰো পাহাৰত এক শক্তিশালী পদক্ষেপৰ কথা অনুভৱ কৰিছিল আৰু গাৰোসকলক দমন কৰাৰ বাবে অভিযান তাৎক্ষণিক অভিযান প্রেৰণ কৰাৰ বাবে অনুমোদন জনাইছিল। ক্রমানুসাৰে এক অভিযান পূৰণ কৰা হৈছিল। কিন্তু ই সফল হোৱা নাছিল। ইয়াৰ বাবে গাৰো আৰু বৃটিছৰ মাজত সম্পর্ক বেমাৰ বা অধিক বেয়ালৈ পৰিৱর্তিত হৈছিল। আগৰ নীতিক লিয়াই, ডেলহাউচিয়ে অর্থনৈতিক অৱৰোধ কৰাৰ বাবে সিদ্ধান্ত লৈছিল। গাৰোসকলক পাহাৰতে সীমাবদ্ধ কৰাৰ বাবে, বজাৰবোৰ বন্ধ কৰা হৈছিল। কিন্তু এই কার্যৰে সফল হৈ পৰিছিল। জেনকিন্স আৰু মফট মিলচেৰো পাহাৰত সামৰিক অধিগ্রহণ কৰাৰ বাবে অনুমোদন হৈছিল। একে সময়তে আক্রমণ চলি আছিল।

১৮৬১ হেনৰি হপকিনচনে, জেনকিন্সৰ পিছত অসমৰ গভর্নৰ জেনেৰেলৰ প্রতিনিধি আৰু কমিচনাৰ হৈ আহিছিল। তেওঁ পাহাৰীয়া জনজাতিসকলৰ প্রতি এক বিস্তৃত নীতি পোষকতা কৰিছিল। তেওঁ এজন বিশেষ বিষয়া যুক্তি কৰাৰ বাবে দিয়া আগৰ পৰামর্শকে দোহাৰিছিল। ৰাস্তা নির্মাণৰ প্রয়োজনীয়তাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিছিল। কিন্তু ভাৰতৰ চেক্রেটাৰীয়ে বাণিজ্যৰ বৃদ্ধিৰ বাবে অনুমোদন জনাইছিল আৰু পৰামর্শ দিছিল যে গাৰোসকলক অধিক কপাহ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিবলৈ, সকলো ধৰণৰ সাহায্যৰ সম্প্রসাৰণৰ জৰিয়তে ৰোপন কৰিবলৈ মনোবল দিছিল। হপকিনচনে এই নতুন নীতিৰ প্রয়োগৰ বাবে চেষ্টা কৰিছিল।

১৮৬৫ চনত বি ডব্লিউ ডি মর্টন, ডেপুটি কমিচনাৰ, গোৱালপাৰা, গাৰো পাহাৰত এক নীতি সংগঠনৰ বাবে প্রস্তাৱ কৰিছিল। যাৰ জৰিয়তে ৰাজহ সংগ্রহৰ বাবে লচকাৰক দায়িত্ব দিয়া হৈছিল আৰু ইয়াৰ বাবে এই ঠাইত আইন-কানুনৰ নিয়ন্ত্রণ কৰিব। চৰকাৰে বন্দোবস্ত কৰিছিল আৰু লচকাৰসকলক জমিদাৰ হিচাপে পুনৰ গঠন কৰিবলৈ আৰু আইন-কানুন নিয়ন্ত্রণ কৰাৰ

বাবে প্রয়োজনীয় অসামৰিক আৰু সামৰিক ক্ষমতাৰে শক্তিশালী কৰিবলৈ মৰ্টনক নির্দেশ দিছিল। ক্রমানুসাৰে ডব্লিউ জে উইলিয়ামচনক সহকাৰী আয়ুক্ত, গোৱালপাৰা নির্ধাৰিত দৰমহাৰ ভিত্তিত ৩৪জন মুখিয়ালক জমিদাৰ হিচাপে নিযুক্তি দিছিল।

এই মীমাংসাই গাৰো পাহাৰৰ উত্তৰ অংশত কাম কৰিছিল কিন্তু একে সময়তে দক্ষিণ অংশৰ সমস্যা আৰম্ভ হৈছিল। এই সমস্যা মীমাংসা কৰিবলৈ, ১৮৬৬ চনৰ জুলাই মাহত গাৰো পাহাৰক পৃথক প্রশাসনীক গোট বনোৱা হৈছিল আৰু ১৮৬৯ চনত উইলিয়ামচনক সহকাৰী আয়ুক্ত হিচাপে লৈ সম্পূর্ণ জিলা কৰা হৈছিল। কিন্তু তাত যথেষ্ট শত্রুতাপূর্ণ কার্য চলি আছিল আৰু সেইবাবে ১৮৭৪ চনত গাৰো পাহাৰক দমন কৰা হৈছিল আৰু অসমৰ প্রধান আয়ুক্ত অধীনলৈ অনা হৈছিল।

৬.৫ লুচাই পাহাৰৰ প্রতি সীমান্ত নীতি

লুচাইসকলে কাচাৰৰে সংযুক্ত পাহাৰীয়া অঞ্চলত বসবাস কৰিছিল। লুচাইসকলৰ দ্বাৰা বসবাস কৰা পাহাৰীয়া অঞ্চলত অর্থনৈতিক সম্পদ সীমিত আছিল আৰু সম্পদৰ নিয়ন্ত্রণৰ সংঘাতে গোষ্ঠীকেন্দ্রিক সংঘর্ষৰ বাৰে বাৰে সৃষ্টি কৰে। লুচাই সকলেও বাৰে বাৰে সম্পত্তিৰ বাবে সমভূমিত থকা ওচৰৰ বৃটিছ অঞ্চলত আক্রমণ কৰিছিল। ১৮৪০ চনৰ আৰম্ভণিত সেয়া সিঁচৰিত হৈ আছিল। বংগৰ চৰকাৰে লুচাই অঞ্চললৈ নিষ্ঠুৰ অভিযান প্রেৰণ কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছিল ১৮৫০ চনৰ জানুৱাৰী মাহত কেপ্টেইন হিষ্টাৰক চিলেট লঘু পদাতিক বাহিনীৰ সৈতে প্রেৰণ কৰা হৈছিল।

১৮৫০ ৰ ডিচেম্বৰত বহু লুচাই মুখিয়ালৰ প্রতিনিধি তেওঁলোকৰ শত্রুৰ বিৰুদ্ধে বৃটিছৰ সহায়ৰ বাবে, বস্তু সহ শিলচৰত উপস্থিত হৈছিল। বৃটিছে বন্ধুত্বক গ্রহণ কৰিছিল, কিন্তু গোষ্ঠীগত সংঘর্ষত জড়িত হ'বলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিল। ১৮৬২ চনত লুচাইৰ এক দলে হঠাৎ কচাৰী গাঁৱত প্রবেশ কৰি তেওঁলোকক লুটপাত কৰিছিল, বহু বাসিন্দাক হত্যা কৰিছিল আৰু বহুতকে বন্দী কৰি লৈ গৈছিল। বৃটিছে এক বার্ষিক পাৰিতোষিকৰ জৰিয়তে শান্তি ৰক্ষাৰ বাবে চুকপিলাল, এক প্রধান লুচাই নেতাক প্রভাৱিত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। ১৮৬৪ চনত কেপ্টেইন ষ্টীয়ার্টে চুকপিলালৰ লগত এক চুক্তিপত্রত স্বাক্ষৰ কৰিছিল। চুকপিলালে এই চুক্তিপত্র অগ্রাহ্য কৰিছিল। সীমান্তত বেছি সমস্যা হৈছিল।

অৱস্থা ইমান আশংকাপূর্ণ হৈছিল যে চৰকাৰে ১৮৬৯ চনত লুচাই পাহাৰলৈ অন্য এক অভিযান প্রেৰণ কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল যদিও আৰম্ভণিতে সফল হয়। কিন্তু বেয়া বতৰৰ বাবে বাহিনী উঠাই লৈছিল। চৰকাৰে সেই ঠাইৰ লগত মীমাংসা কৰিবলৈ এজন বিশেষ বিষয়াক নিযুক্তি দিছিল। তেওঁ চুকপিলাল সহিতে বহু মুখিয়ালক চুক্তিৰ ভিতৰুৱা কৰিছিল। ১৮৮১ চনত চুকপিলালৰ মৃত্যু হৈছিল আৰু গোষ্ঠীগত সংখ্যা পুনৰ সূচনা হৈছিল।

১৮৯০ চনত প্রধান মুখিয়ালসকলৰ আত্মসমর্পনৰ পিছতেই অভিযানৰ সমাপ্তি হৈছিল।

উত্তৰ লুচাই পাহাৰক এজন বৃটিছ ৰাজনৈতিক বিষয়াৰ অধীনষ্ঠ কৰা হৈছিল। ১৮৯১ চনত দক্ষিণ লুচাই পাহাৰ আৰু চিতাগং পাহাৰীয়া অঞ্চলক সামৰি এখন পৃথক জিলা গঠন কৰা হৈছিল। জিলাৰ মুখ্য কার্যালয় চি এছ মোৰেৰ অধীক্ষকৰ অধীনত লুংলেহত আছিল। ১৮৯৮ চনত চিন, লুচাই পাহাৰ, যিটো আগতে এতিয়ালৈকে কিছু অংশ অসমৰ দ্বাৰা আৰু কিছু বংগৰ দ্বাৰা শাসন কৰা হৈছিল, উপৰোক্ত অঞ্চলৰ লগত একত্রিত কৰা হৈছিল।

৬.৬ নগা পাহাৰৰ প্রতি সীমান্ত নীতি

বৃটিছৰ সীমান্তৰ উজনি অসমলৈ সম্প্রসাৰণে নগাসকলৰ লগত প্রত্যক্ষ সংস্পর্শলৈ আনিছিল, যিয়ে শিৱসাগৰৰ লগত সংযুক্ত পাহাৰৰ সৈতে সংযুক্ত। নগাসকলক বহু ফৈদত বিভক্ত আছিল। যেনে— অংগামী, চেমা আৰু লোথা, প্রত্যেকটো এজন মুখিয়ালৰ অধীন। নগাসকলেও সমভূমিৰ গাঁত নিষ্ঠুৰ আক্রমণ কৰিছিল। সেইবাবে সীমান্ত অস্থিৰতাৰ ৰাজ্য হৈ আছিল।

আৰম্ভণিতে বৃটিছৰ নীতি নগাসকলৰ প্রতি অহস্তক্ষেপ আছিল। বৃটিছে সিদ্ধান্ত লৈছিল যে তেওঁলোকৰ লগত মোকাবিলা কৰিবলৈ ভাল পন্থা হৈছে মুখিয়াললিকৰ লগত ব্যক্তিগত সংযোগ স্থাপন কৰা আৰু ওচৰৰ বৃটিছ অঞ্চলক আক্রমণৰ পৰা বিৰত ৰাখিবলৈ, আপোচ নীতিৰ জৰিয়তে নগাসকলক তেওঁলোকৰ তলতীয়া কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। ১৮৫১ চনত চৰকাৰে তলৰ নীতিৰ স্থাপন কৰিছিল, যিটো নগাসকলৰ ক্ষেত্রত অনুসৰণ কৰা হৈছিল।

সীমান্তত নগাসকলক সীমাবদ্ধ কৰি ৰাখিবলৈ, সুৰক্ষা দিবলৈ উপযুক্ত হ'লে অর্থাৎ যেতিয়ালৈকে তেওঁলোকক শান্তিপূর্ণ হৈ থাকিব, তেওঁলোকক ব্যৱসায়ৰ বাবে উদগনি দিব আৰু বিৰক্তিক সকলো যোগাযোগ দূৰ কৰিব। চৰকাৰক অহস্তক্ষেপ নীতি দূৰ কৰিবলৈ বাধ্য কৰিছিল। পৰিস্থিতিৰ ব্যাখা কৰি হেনৰি হপকিনচন, ১৮৬১ চনত হেনকিন্সৰ উত্তৰাধিকাৰী হয়।

হপকিনচনে গুৰুত্ব সহকাৰে বিবেচনা কৰিছিল যে চৰকাৰৰ কোনো বিকল্প নাই বিশেষভাৱে অঞ্চল অধিগ্রহণ কৰা নাইবা অকলে তেওঁলোকক এৰি দিয়া। ইয়াকে বিবেচনা কৰি তেওঁ বিশ্বাস কৰিছিল যে চৰকাৰে এক স্পষ্ট নীতি নোলোৱা পর্যন্ত, সীমান্তৰ সুৰক্ষাৰ বাবে কার্য প্রস্তুত কৰিবলৈ অসম্ভৱ। ১৮৭৩ চনত আভ্যন্তৰীণ সীমা আইন বলবৎ কৰা হৈছিল, যি সীমাৰ সীপাৰে য'ত জনজাতিসকলে নিজৰ কাম কৰিবলৈ পাৰিছিল। বৃটিছ প্রশাসনীয় ঠাই আৰু জনজাতিসকলৰ মাজত সীমা নির্ধাৰণ কৰিছিল। বৃটিছৰ সুৰক্ষা সেই নগা গাঁওবোৰলৈ সম্প্রসাৰিত হৈছিল, যিয়ে সেই কৰ দিছিল। ১৮৭৮ চনত, ১৭খন নগা গাঁও বৃটিছ সুৰক্ষাৰ অধীনলৈ আহিছিল। কিছুমান শক্তিশালী গাঁৱে হেঁচা প্রয়োগৰ পিছতো মূৰ দোৱাবলৈ অগ্রাহ্য কৰিছিল আৰু তেওঁলোকৰ স্বাধীনতা বর্তাই ৰাখিছিল।

চি. এইচ. ডমণ্টে ১৮৭৮ চনত নগা পাহাৰ ৰাজনৈতিক বিষয়া হিচাপে দায়িত্ব লৈছিল। মুখ্য কার্যালয় চুমাগুটিঙৰ পৰা কহিমাৰ মাজলৈ স্থানান্তৰিত কৰিছিল। তেওঁ সকলো গাঁৱৰ পৰা লগতে স্বাধীন সকলৰ পৰাও খাজনা দাবী কৰিছিল। তেওঁৰ এই নীতিয়ে ব্যাপক অসন্তুষ্টিৰ

সৃষ্টি কৰিছিল। ১৮৭৯ চন অক্টোবৰ মাহত ডমণ্ট আৰু তেওঁৰ দলক লুনুমাত হত্যা কৰা হৈছিল, য'ত তেওঁ এক বিবাদৰ অনুসৰণ কৰিবলৈ গৈছিল। ৰাজনৈতিক বিষয়াজনৰ হত্যাই সকলো নগাক একলগ হোৱাত উৎসাহিত কৰিছিল আৰু তাৰে ৬০০০জন কহিমা অধিগ্রহণ কৰে।

চৰকাৰৰ বাবে নিজৰ স্থান পুনৰোদ্ধাৰ কৰাতো জৰুৰী হৈ পৰিছিল। চৰকাৰে ব্রিগেদিয়াৰ জেনেৰেল নেচন ওনানক নগাসকলক আত্মসমর্পন কৰিবলৈ বাধ্য কৰাৰ বাবে অভিযান প্রেৰণ কৰিছিল। ১৮৮০ চনৰ মার্চ মাহত বহু শত্রুতাপূর্ণ গাঁৱক ভূলুণ্ঠিত কৰিবলৈ বাধ্য কৰিছিল, বেছিভাগকেই আত্মসমর্পন কৰিবলৈ বাধ্য কৰিছিল। বৃটিছে তেওঁলোকৰ প্রভাৱ সীমামূৰীয়া কহিমা,ওখা, যোনোমা আৰু গোলাঘাটত পুনৰ স্থাপন কৰিছিল। কিন্তু নির্ধাৰিত গাঁওবোৰ নিয়ন্ত্রণৰ সীপাৰে আছিল আৰু ঠাইবোৰত আক্রমণ চলি আছিল। ১৮৮১ চনত ৰাজনৈতিক বিষয়াসকলৰ পদবী সহকাৰী আয়ুক্তলৈ পৰিৱর্তিত কৰা হৈছিল। চাহ উদ্যোগৰ প্রয়োজনীয়তা আৰু নগা পাহাৰত থকা কয়লা আৰু অন্যান্য সম্পদৰ শোষণৰ বাবে ক্রমানুসাৰে জিলাৰ প্রশাসনীয় সীমা বৃদ্ধি কৰে। কুৰি শতিকাৰ আৰম্ভণিৰ পৰা নগা পাহাৰৰ প্রধান অংশ বৃটিছৰ প্রশাসনীয় নিয়ন্ত্রণৰ অধীনলৈ আহিছিল।

বৃটিছে নগাৰ প্রশাসনত কোনো গুৰুত্বপূর্ণ পৰিৱর্তনৰ সূচনা কৰা নাছিল। তেওঁলোকে ৰাজনৈতিকভাৱে ইয়াক স্বীকাৰ কৰিছিল আৰু অর্থনৈতিকভাৱে এই পর্যায়ৰ প্রশাসনত প্রত্যক্ষভাৱে মোকাবিলা কৰিবলৈ উপযোগী নাছিল।

৬.৭ সুদূৰৰ আভ্যন্তৰীণ পৰিসীমাৰ জনজাতিসকলৰ লগত সম্পর্ক

আৰম্ভণিতে বৃটিছৰ সুদূৰৰ আভ্যন্তৰীণ পৰিসীমাৰ জনজাতিসকলৰ লগত সম্পর্ক, ঠাইখিনিৰ গুৰুত্বপূর্ণ অৱস্থিতিৰ দ্বাৰা উদগনি যোগোৱা হৈছিল। এই পাহাৰবোৰে ব্যৱসায়িকভাৱে গুৰুত্বপূর্ণ যেনে- চীনৰ সৈতে সংযোগ স্থাপন কৰাৰ বাবে পথ হিচাপে আকর্ষণ কৰিছিল আৰু বার্মাৰ পৰা অবৈধ প্রৱেশ আৰু সাম্রাজ্যবাদী সম্প্রসাৰণক লক্ষ্য ৰাখিবলৈ উপলব্ধি কৰিব।

বিভিন্ন বৃটিছ বিষয়া যেনে- কেপ্টেইন, জি টি বেফিল্ড, এচ অ হানৰে আৰু লেফটেনেণ্ট বার্লটনৰ দ্বাৰা জৰীপ উদঘাটন আৰু মানচিত্র অংকন কৰিছিল। এইবোৰ বৃতান্তই তথ্য প্রতিষ্ঠা কৰিছিল যে তাত কিছুমান সীমান্তত জনজাতি আছিল, যিসকলে চীন আৰু বার্মাৰ লগত অসমৰ মধ্যস্থতাকাৰী তথ্যৰ প্রতিষ্ঠা কৰিছিল যে কিছুমান সীমামূৰীয়া জনজাতিয়ে চীন আৰু বার্মাৰ লগত অসমৰ মধ্যস্থতাকাৰী হিচাপে কাম কৰিছিল।

যেতিয়া ব্যৱসায় ব্যাপকভাৱে বৃদ্ধি হৈছিল, তেতিয়া বৃটিছ নিষ্ঠুৰ আক্রমণৰ পৰা সমভূমিক সুৰক্ষা দিবলৈ ব্যৱস্থা লৈছিল। চৰকাৰে জনজাতিসকলৰ আক্রমণৰ পৰা সামগ্রিক সুৰক্ষা দিবলৈ চকী স্থাপন কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। ১৮৭৩ চনত বৃটিছে আভ্যন্তৰীণ সীমা আইন অনুসৰণ দিছিল, যিয়ে নামনিৰ লোকসকলক জনজাতিসকলক পাহাৰলৈ যোৱাৰ প্রৱেশত বাধা দিছিল আৰু পাহাৰ আৰু সমভূমিৰ মাজৰ সম্পর্কক নিয়ন্ত্রণ কৰিছিল।

বৃটিছে দূৰণিৰ সীমান্তৰ জনজাতিসকলৰ লগত বাণিজ্যিক সম্পৰ্ক বৰ্তাই চলিছিল। বিভিন্ন সামগ্ৰী জনজাতিসকলৰ দ্বাৰা সমভূমিৰ বজাৰ যেনে ওদালগুৰি, দৈমাৰা, ঘাগ্ৰাপাৰা আদিলৈ আনিছিল আৰু লগত বিভিন্ন সামগ্ৰী লৈ গৈছিল। সমভূমিৰ পৰা আমদানিকৃত সামগ্ৰীৰ ভিতৰত প্ৰধানতঃ কপাহ জাতীয় সামগ্ৰী (ইউৰোপীয়) কপাহ, তামোল-পান, লো, খনিৰ তেল ইত্যাদি। পাহাৰ পৰা ৰপ্তানী কৰা সামগ্ৰীৰ ভিতৰত ঘোঁৰা, গৰু, ছাগলী, গাধ ইত্যাদি।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ১ ঃ গাৰোসকলে ক'ত বসবাস কৰিছিল?

.....

প্ৰশ্ন নং ২ ঃ গাৰোসকলৰ পৰা কৰ সংগ্ৰহ কৰাৰ বাবে দায়ী এখন পামৰ নাম লিখা।

.....

প্ৰশ্ন নং ৩ ঃ কোন চনত গাৰো পাহাৰক সম্পূৰ্ণ ৰাজ্যৰ মৰ্যাদা দিয়া হৈছিল?

.....

প্ৰশ্ন নং ৪ ঃ কোন চনত গাৰোক অসমৰ প্ৰধান আয়ুক্তৰ অধীন কৰা হৈছিল?

.....

প্ৰশ্ন নং ৫ ঃ কোন চনত দক্ষিণ লুচাই পাহাৰ আৰু চিতাগং অঞ্চলক পৃথক জিলা কৰা হৈছিল?

.....

প্ৰশ্ন নং ৬ ঃ কোন চনত নগা পাহাৰক বৃটিছ প্ৰশাসনীক নিয়ন্ত্ৰণৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল?

.....

৬.৮ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

এই অধ্যায়টোত আমি নিম্নলিখিত বিষয়সমূহ আলোচনা কৰিলো ঃ

- ঊনবিংশ শতিকাত বৃটিছে অহস্তক্ষেপ নীতিৰ পৰিৱৰ্তন কৰিছিল আৰু হস্তক্ষেপ নীতিৰ অনুসৰণ কৰিছিল।
- গাৰো পাহাৰৰ ক্ষেত্ৰত, বৃটিছে ক্ৰমানুসাৰে প্ৰৱেশ কৰিছিল আৰু তেওঁলোকক বশ কৰিছিল। ১৮৭৪ চনত মুখ্য আয়ুক্তৰ অধীনলৈ অনা হৈছিল।
- লুচাইসকলৰ দ্বাৰা বাৰে বাৰে আক্ৰমণৰ বাবে, বৃটিছে লুচাই পাহাৰলৈ অভিযান প্ৰেৰণ কৰিছিল আৰু ১৮৯০ চনত অধিগ্ৰহণ সম্পূৰ্ণ হৈছিল।
- নগা পাহাৰত বৃটিছে বহু বিষয়াক নিযুক্তি দিছিল আৰু নগাক নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ বাবে অভিযান

প্রেৰণ কৰিছিল।

- কুৰি শতিকাৰ আৰম্ভণিত নগা পাহাৰৰ অধিকাংশ অঞ্চল বৃটিছ নিয়ন্ত্রণৰ অধীনলৈ আহিছিল।

৬.৯ অধিক জানিবলৈ

১) Barpujari, H.K: *Assam in the Days of Company*

২) Barpujari, H.K (edited): *Political History of Assam, Volume-I*

৩) Barpujari, H.K (edited): *A Comprehensive History of Assam Volume-II & IV*

৪) Baruah, S.L: *A Comprehensive History of Assam*

৫) Dutt, K.N: *Landmarks in the Freedom Struggle in Assam*

৬.১০ অগ্রগতিৰ খতিয়ান

১ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ গাৰোসকলে পূর্ব বংগ আৰু খাচী পাহাৰৰ মাজৰ সমভূমি অঞ্চলত বসবাস কৰিছিল?

২ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ কৰিয়াবাৰী।

৩ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ ১৮৬৯ চনত।

৪ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ ১৮৭৪ চনত।

৫ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ ১৮৯১ চনত।

৬ নং প্রশ্নৰ উত্তৰ ঃ কুৰি শতিকা।

৬.১১ আৰ্হি প্রশ্ন

(ক) বস্তুধর্মী প্রশ্ন (প্রতিটো প্রশ্নৰ উত্তৰ ৫০ শব্দৰ ভিতৰত লিখক)

প্রশ্ন ১ ঃ কোন ঠাইত লুচাইসকলে বসবাস কৰিছিল?

প্রশ্ন ২ ঃ এজন লুচাই নেতাৰ নাম লিখা?

প্রশ্ন ৩ ঃ চি এইচ, ডমণ্ট কোন আছিল?

(খ) ৰচনাধর্মী প্রশ্ন ঃ (প্রতিটো প্রশ্নৰ উত্তৰ ৩০০-৫০০ শব্দৰ ভিতৰত লিখক)

প্রশ্ন ১ ঃ গাৰো পাহাৰলৈ বৃটিছৰ সীমান্ত নীতি আলোচনা কৰা।

প্রশ্ন ২ ঃ লুচাই পাহাৰলৈ বৃটিছৰ সীমান্ত নীতি বর্ণনা কৰা।

প্রশ্ন ৩ ঃ নগা পাহাৰলৈ বৃটিছৰ সীমান্ত নীতি আলোচনা কৰা।

*** ***** ***